

Maneviyat iklimi üç aylar

Dr. Ömer Menekşe

Bilgi Yönetimi ve İletişim Daire Başkanı

Günahlarla kararan
yüreğimizi,
merhametten
yoksun paslı
vicdanlarımızı
tövbelerle
ve pişmanlık
gözyaşlarıyla
arındırıp, tertemiz
bir hale getirebilmek
için önümüzden
akıp giden rahmet
pınarıdır Üç Aylar...

Rabbimizin bize sunduğu en büyük nimetlerden biridir zaman... Çoğu defa nasıl geçtiğini anlamadan hızla tükenir... Durmadan akıp giden bir çağlayandır âdeta... İnsanlar da geceler ve gündüzler içinden akar... Nereye?

Kur'an'ın belirttiği "O gün"e... "insanların dünyada yapıp ettiklerinin kendisine gösterilmesi için kabirlerinden çıkarılacağı", (Bkz. Mearic, 43, 44; Âdiyât, 9) "Herkesin kazancının kendisine eksiksiz geri verileceği ve hiç kimsenin haksızlığa uğratılmayacağı" (Mü'minun, 62) "Kalplerde gizlenenlerin ortaya çıkacağı", (Âdiyât, 10) "Yüzlerin kararacağı veya ağaracağı" (Âl-i İmrân, 106) "O gün"e... Âhiret gününe!..

Her günün gündüzünü ve gecesini kapsayan beş vakit, çok özel bir an olarak tahsis edilmiş. Müslüman olmanın temel şartlarından olan, "dinin direği" olan, namaza durduğumuzda günün o namaza

denk düşen kısmını çok çok özelleştirmiş olmaktadır...

Ayrıca davet ettiğimiz "teheccüd" namazı, gecelerimize daha da bir anlam kazandırmakta...

Cumalar özel.

Her yılın bir ayı demek olan Ramazan günleri özel...

Ömürde bir kere içinden geçip iliklerinize kadar hissedeceğiniz Hac günleri özel.

Bütün bu özel günler içinde bir de özel geceler var... Zamanı değerlendirmek, ömrü boşa geçirmemek için müstesna bir fırsat olan geceler... Akıp giden zamanın önemli durakları olan ve içinde kandilleri barındıran... Işıklarıyla sadece karanlık gecelerimizi değil, aynı zamanda manevi feyizle de bunalan gönüllerimizi aydınlatan, zihinlerimizi berraklaştıran...

Mübarek gecelerle dolu Üç Aylar... "Geceyi ihya etme"nin "gündüz tutulan oruç"la birleştiği müba-

rek gün ve geceler... Regâib Kandili'yle başlayan, bin aydan daha hayırlı Kadir Gecesi'yle zirveye ulaşan, kandiller zincirini içinde barındıran, Ramazan Bayramı'yla da maddî ve manevî alanda "bayram"a dönüşen manevî yükseliş ve bağışlanma ayları...

Yaratılış gayemizi düşünmemiz, Yaratan ve yaratılanlarla olan münasebetlerimizi değerlendirmemiz için bir fırsattır üç aylar...

Günahlarla kararan yüreklerimizi, merhametten yoksun paslı vicdanlarımızı tövbelerle ve pişmanlık gözyaşlarıyla arındırıp, tertemiz bir hale getirebilmek için önümüzden akıp giden rahmet pınarıdır Üç Aylar...

Her gün ömür takvimimizden bir yaprak koparken, süratle ömür

sermayemiz tükenirken, akıbetimiz olan ölüme hızla koşarken, şu fani olan hayat yolunda, dünyanın ötelere bir hazırlık yeri olduğunu idrak etmek, asıl ve ebedî olan ahiret yurduna hazırlanmak ve az zamanda çok kazanma vaktidir Üç Aylar...

Kalan günlerimizin, yaşayıp geride bıraktıklarımızdan daha az olabileceğinin idraki içinde hayırlı işlerde yarışmak, faydasız uğraşlardan kaçınmak, günahlara dur deyip, sevaplarla buluşmak zamanıdır Üç Aylar.

Günlük hayatın koşuşturması ve yoğun temposu içinde gafletle kapanmış gözlerimizi basiretle açmak, katılaşılmaya yüz tutan kalplerimizi Allah'ın zikri ile yumuşatmak, kibirle dikleşen başlarımızı tevazuyla eğip alnımızı

secdelere koymak ve bağışlanmak ümidiyle yakarış anıdır Üç Aylar.

Dua ve münacatların semaları titrettiği, Rahmet-i Rahman'ın mahzun gönüllere sağanak sağanak indiği, bir ânı bir ömre bedel bereketli günlerdir Üç Aylar...

Bu mübarek aylar ile ilgili olarak Hz. Peygamber şöyle buyurmuşlardır:

"Ey Allah'ım! Recep ve şabanı bize mübarek kıl ve bizi Ramazan'a kavuştur." (Ahmet b. Hanbel, Müsned, I, 259)

Yıl, ağaç gibidir. Recep ayı ağacın yapraklı, şaban meyveli, Ramazan ise meyvesinin toplanacağı zamanı gibidir. Recep tohum ekme, şaban sulama,

Ramazân ise hasat ayıdır. Receb hürmet, Şaban hizmet, Ramazân ise nimet ayıdır.

Regaip Kandili

Bu mübarek gece rahmeti, bereketi ve mağfireti bol üç ayların manevi iklimine girildiğinin habercisidir. Regaip, Recep ayının da ilk cuma gecesi... Allah'ın mağfiretinin, engin lütf ve kereminin üzerimize sağanak sağanak yağdığı bir rağbet gecesi...

İstek, arzu ve beğenmedir rağbet... İnsan rağbet ettiği değerlere göre rağbet görür. İçtiği kaynağın berraklığına göre berrak sözler söyler. Mevlânâ "Nereye gidiyorsun sen? İşte osun sen." der. Vahye râm olan vahiyden bahis açarken, kötülüğe rağbet eden de kötüye vurgu yapar. Kısaca rağbet ettiğini heceler insanoğlı.

Peygamberler tarihi, rağbet edenler ile rağbet görenlerin hikâyesidir.

Nuh'un çağrısına 'evet' diyenlerin rağbeti ile 'hayır' diyenlerin rağbeti.

Hz. Musa'nın sabırlı davetine rağbet edip denizi onunla geçen, geçtikten sonraki davetine ise rağbet etmeyenlerin öyküsü.

Rabbinin burhanı sayesinde harama rağbet etmeyen Yusuf'un (a.s.) rağbet etmemesi de bir rağbet.

"Bir elime ayı bir elime güneşi verseniz yine davamdan vazgeçmem." diyen Hz. Peygamber (s.a.s.)'in dünyalık tekliflere rağbet etmemesi de bir rağbet.

Yüce Allah, bizim neye ve kime rağbet edip yönelmemiz gerektiğini şöyle açıklıyor:

"Ey iman edenler! Size hayat verecek şeylere sizi çağırdığı zaman, Allah'ın ve Râsulü'nün çağrısına uyun." (Enfal, 24)

"Eğer onlar Allah ve Râsulü'nün kendilerine verdiği razı olup, 'Allah bize yeter, yakında bize Allah da lütfundan verecek, Râsulü de. Biz yalnız Allah'a rağbet edenleriz.' deselerdi (daha iyi olurdu)." (Tevbe, 59)

"Boş kaldın mı hemen (başka) işe koyul ve yalnız Rabbine rağbet edip O'na yönel." (İnşirah, 7, 8)

Miraç Kandili

Miraç; recebin 27. gecesi... Âlemlere rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimize, Mekke döneminde bir gece, Mescidi Haram'dan Mescid-i Aksa'ya, oradan da semaya yaptırılan hikmet yüklü yolculuk...

Süleyman Çelebi'nin "Şeş cihetten ol münezzeh zül-celâl, Bikemukeyf âna gösterdi cemâl." şeklindeki ifadesiyle; mahiyetini, nasıllık ve niceliğini bilemediğimiz bir şekilde Yüce Allah ile görüşen sevgili Peygamberimizin, şirk koşmayanların affedilebileceği müjdesi, Bakara süresinin son iki ayeti ve beş vakit namaz hediyesiyle Yüce Âlemlerden döndüğü gece...

İsra süresinin başlangıç ayetlerinde bu kutlu yolculuğun ilk aşaması şöyle anlatılır: "Kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim diye kulunu (Muhammed'i) bir gece Mescid-i Haram'dan çevresini bereketlendirdiğimiz Mescid-i Aksa'ya götürün Allah'ın şanı yücedir. Hiç şüphesiz O, hakkıyla işitendir, hakkıyla görendir."

Berat Kandili

Ramazân'ın müjdecisi... Şaban ayının on beşinci gecesi... Berat...

Berat... Borçtan, hastalıktan, suç ve cezadan beraat etme, kurtulma... günahlardan arınma, temize çıkma, ilâhi af ve rahmete nâil olma...

Hz. Peygamber şöyle buyurur:

"Şaban ayının 15. gecesini ibadetle geçirin, gündüzünde de oruç tutun. Çünkü Yüce Allah, bu gece dünya semasına rahmetiyle tecelli eder ve 'Yok mu tövbe eden, tövbesini kabul edeyim? Yok mu rızık isteyen, rızık vereyim? Yok mu şifa isteyen, şifa vereyim?.. Yok mu başka isteği olan ona da istediğini vereyim?'" (İbn Mâce, Sünen, "İkâmetü's-salât", 191)

Kadir Gecesi

Maddi ve manevi pek çok hikmet ve rahmeti, bereket ve mağfireti bünyesinde barındıran Ramazan ayında yer alan, Yüce Yaratan'ın insanlığa kurtuluş çağrısı olan Kur'an'ın indirilmeye başlandığı, esenlik ve güvenliğin her tarafa yayıldığı, sema kapılarının açıldığı, dua ve tövbele rin kabul edildiği kutlu gece... Leyle-i Kadir... Kadr-ü kıymet bilme, Rabbimiz'in bizlere sunduğu sayısız nimetlerin farkında olma zamanı...

"Şüphesiz biz onu Kadir Gecesi'nde indirdik. Kadir Gecesi'nin (o büyük fazl-u şerefini) sana bildiren nedir? Kadir Gecesi bin aydan hayırlıdır. Onda melekler ve Rûh, Rableri'nin izni ile, her bir iş için iner de iner. O (gece) tan yeri ağarınca kadar bir selamdır." (Kadir, 1-5)

Üç Ayları

Değerlendirme Yolları

1- İyi bir muhasebe

"Düşünmez misiniz?" (En'am, 50)
"Umulur ki tefekkür edersiniz."
(Bakara, 266) diye buyururken Rabbimiz, "Hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekiniz." (Tirmizi, "Kiyame", 25) derken kutlu Nebi; tefekküre davet eder insanı...

İşte Üç Aylar, keşkelerin öğütülüp iradî başlangıçların yapıldığı anlar... Tevbe ve istiğfar ile günahlardan arınmanın, işlediğimiz hata ve günahlardan dolayı pişmanlık duyarak O'ndan af dilemenin, onları bir daha işlememek için kararlı bir duruş sergilemenin en güzel fırsatı... Yüce Mevla'nın huzurunda mahcubiyet ve pişmanlık duyarak, günahlara bir daha dönmek üzere yüz çevirerek, hayatımızda yeni ve tertemiz bir sayfa açmaya karar verme anı...

2- Kur'an üzerinde çalışma

Değeri Kur'an'a dayanan kutlu gecenin ve ayın değerlendirilmesi, ancak Kur'an'a yönelmekle, onu okumak ve öğrenmekle, onun eşsiz mesajını anlamak ve onun mana ikliminde yol almakla mümkün...

İnsanlığın ufkunda bir ışık gibi yanan ve her dönemde insanların yollarını, kalplerini ve gönüllerini aydınlatmaya devam eden bir meşale... İnsanlığı aydınlatmaya başladığı günden beri ışıktan hiç bir şey kaybetmeyen, taşıdığı değer ve anlamlar, getirdiği ahlak ve erdem ilkeleri hep taze ve yeni olarak kalan varlık ve varoluş bilgisinin ders kitabı, bütün kâinatın özeti ve Yüce Yaratan'ın bizlere uzattığı kurtuluş halkası Kur'an'la buluşma.. Kur'an'a yönelme, eşsiz mesajını okuma, anlama ve yaşamaya çalışma...

3- Nafile ibadetleri çoğaltma

Üç Aylar; sarsılan rûhî dünyamızı onaracağımız, yitirdiğimiz, kaybettiğimiz değerleri yeniden bulacağımız, merhametin kuşatıcılığını derinden hissedeceğimiz, kalbi seviye kazanacağımız, hayatımızı yeniden gözden geçirmemize vesile olacak manevi bir iklim...

Yetimin başını okşayan el, dertli yüreklere şifa sunan dil, gülmeyi unutmuş yüzlere sürur olma... kimsesizlerin kimsesi, çaresizlerin çaresi olma. Nafile namaz ve oruçlarla, yapılacak hayır ve hasenatla Üç Ayları değerlendirme...

4- Mali ibadetleri çoğaltma

Sevdiğimiz şeylerden Allah yolunda infak etme. Yedirme, içirme, giydirme, borç verme. Muhtaca yardım etme. Zekat, sadaka, hayır ve hasenatta yarışma.. Cömertlikte zirveye ulaşma...

5- Hz. Muhammed (s.a.s.)'i daha iyi tanımaya yönelik çalışma

O ki, âlemlere, insana, hayvana, nebatata rahmet...

O ki, müminlere karşı merhametli bir "Rahmet Deryası"

Ve onun bütün çağları aşan ve geride bırakan sevgi ve hoşgörüyü anlayışı... Nice merhamet tabloları ile dopdolu hayatı... Üç Aylar onu daha iyi tanımak için bir fırsat... Şüphesiz ibadet bilinci içinde onu öğrenmeye sadece bir zamanı değil, her ve pir zamanı ayırmak en büyük vazife...

6- Kazanılanları kaybetmeme

"Ölüm gelinceye kadar Rabbına ibadete (devam) et." (Hicr, 99) buyuruyor Rabbimiz, "Amellerin en sevimli olanı az da olsa devamlı yapılanıdır." (Buhârî, Rikak, 18; İman, 32) der Kutlu Nebi (s.a.s.)

Nimete ermek, nimetle sürekli kalmak değildir. Kaybetmemek için birtakım sebeplere riayet edilir. Buna rağmen nimette kalmak da yine O'nun iznine bağlıdır. Üç Aylar bir nimet... Ramazan bir ganimet... Ancak nimetler bunlarla sınırlı değil... O halde ibadeti yalnız bu aylara hasretmek de yanlıştır...

Üç Aylar, yaşantımızda kalıcı değişiklikler meydana getirmediği müddetçe tam anlamıyla idrak edilmiş olamaz.

Her ayı Ramazan ve her gün ve geceyi Kadir Gecesi gibi yaşamaya gayret etmek, dargınlık, kırgınlık, kin ve nefretin yerine; sevgiyi, merhameti, dostluk ve kardeşliği hâkim kılmak, yetimlerin, kimsesizlerin, fakir ve muhtaçların yüzünü güldürmek şiarımız olsun.

Nice birlik ve beraberlik içinde af ve mağfirete vesile olan mübarek aylara ve kandillere...